

schrijvers : Walter Diem en Werner Schmidt
 titel : Drachen mit Geschichte
 ondertitel : Historische Modelle zum Nach-
 bauen
 uitgave : H. Hugendubel Verlag, München
 1993, ISBN 3-88034-656-9
 omvang : 20,5 x 28 cm, 160 blz. gebonden
 in hard kaft
 prijs : DM 28,--

Nog steeds groeit de aandacht voor het ding dat vlieger heet. Na de stroom vliegerboeken van de afgelopen jaren is elk nieuw vliegerboek hoogstwaarschijnlijk òf redelijk volledig en dus te dik en te duur, òf het is een willekeurige greep en dus onvolledig en meestal oppervlakkig. Wie weer eens een inleiding wil schrijven vervalt onvermijdelijk in een doublure. Een andere weg die nog open staat is het maken van een gedegen boek over een beperkt onderwerp binnen de vliegerwereld, liefst in een taal met voldoende verspreiding.

DRACHEN MIT GESCHICHTE is zo'n boek. Het behandelt uitvoerig en zorgvuldig 12 bijzondere vliegermodellen, die in verschillende landen tussen 1895 en 1929 zijn gemaakt en één later model uit 1941.

De meeste van deze vliegers werden gebruikt voor weerkundige waarnemingen. Ze voldeden dan ook aan hoge eisen van betrouwbaarheid en stabiliteit onder uiteenlopende windvoorwaarden. De schrijvers hebben heel wat speurwerk verricht om de talrijke noodzakelijke gegevens te bemachtigen. Geen geringe prestatie.

"Om na te bouwen" zegt de ondertitel. Ik denk dat dit boek beantwoordt aan de belangstelling van zeer veel lezers, dat wel. Of velen van hen zullen toekomen aan het maken van meer dan één of twee van deze vliegers is een andere vraag. Voor de meeste is naast speciale belangstelling ook meer dan gewone vaardigheid en zeker veel geduld en doorzettingsvermogen nodig. De uitverkorenen die zulke vliegers kunnen bouwen zullen te meer verheugd zijn, dat een uitgever de moed had nu eens niet op de grootste groep te mikken.

Voor kenners vormen de beschreven vliegers een indrukwekkende lijst. Die begint al met een Hargrave uit 1895. Drie vliegers rond de eeuwwisseling zijn van Lecornu. De Aerocurve van Lamson is uit 1901. De weinig bekende Russische vlieger van Kusnetzow (\pm 1903) is

heel apart en minder moeilijk dan de meeste andere. De zesvleugelige Brogden uit dezelfde jaren is nog steeds een majestueuze vlieger. De rij wordt vervolgd met een vleugeldoos van de Duitse zeewacht uit 1904, de Lindenberger "Normaldrachen" uit 1906 met constructietekeningen uit 1913, de luchtfotovlieger van Gomes en de Lindenberger Schirm-Drachen, beide uit \pm 1910. Daarna de Regulierdrachen van Grund (1929) met een scharnier tussen beide cellen en tot slot de bekende versperringsvlieger van Sauls uit 1941.

De aanpak van het boek is overzichtelijk. Na een gedetailleerde inhoudsopgave en een kort voorwoord volgt een hoofdstuk over historie, dat in de 19e eeuw begint. Dan een hoofdstuk over materialen en constructie van de oude vliegers en hoe die ook vandaag nog toepasbaar zijn. Daarna komt de hoofdmoot: de dertien bouwbeschrijvingen met foto's en tekeningen. Die zijn er zowel van de originele vliegers, als van de beschreven replica. De vele constructie-detailfoto's slaan steeds op de laatste en zijn heel duidelijk. Wel vind ik dat de samenstellers het al te vaak bij detail-afbeeldingen laten. Ik miste meestal een goede maatschets in drie aanzichten. De goede overzichtsfoto's van elke vlieger kunnen naar mijn mening zulke tekeningen niet geheel vervangen.

Elke beschrijving eindigt met een materiaal-lijst. Een aantal onderdelen, voornamelijk verbindingstukken, zijn moeilijk zelf te maken. Achter in het boek worden firma's genoemd, die zulke onderdelen op bestelling kunnen vervaardigen. Op de laatste pagina ook een zeer belangwekkende literatuurverwijzing.

Samenvattend oordeel: Voor ieder, die enige belangstelling heeft voor dit bijzondere stuk recente vliegergeschiedenis, is dit een boek om van te watertanden. Voor wie ook maar één van deze vliegers zou overwegen te maken is dit een onmisbare en betrekkelijk kleine investering.

Harm van Veen, Den Haag